

Серьогіна Наталія Олексіївна,

к.ю.н., доц.,

доцент кафедри публічного управління та адміністрування,
Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України,
м. Київ

ORCID 0000-0002-4491-4723

УДК 338.124.4:331.5(73)

doi: 10.34213/tp.21.01.21

АНАЛОГІЇ ТА ВІДМІННОСТІ ВЕЛИКОЇ ДЕПРЕСІЇ ТА СУЧАСНИХ РЕАЛІЙ ЗАЙНЯТОСТІ ТА БЕЗРОБІТТЯ В США

На основі методології державного управління проведено ретроспективний аналіз національної безпеки США під час Великої депресії, яка розглядається в контексті забезпечення інституційної стабільності на тлі нових геополітичних викликів та загроз. Шляхом застосування системного методу встановлено взаємозв'язок між підвищенням продуктивності зайнятості та позитивними можливостями для відновлення економічного зростання в США. Визначено фактори Великої депресії, найважливішими з яких є: поширена тенденція інвестування компаніями та приватними особами в акції, цінні папери та крах фондового ринку; відсутність механізмів соціального захисту. Стверджується, що наслідки Великої депресії в цілому створювали серйозні виклики та становили реальну загрозу національній безпеці, територіальній цілісності та суверенітету США. Зазначається, що безпрецедентний рівень безробіття та розповсюдження неповної зайнятості призвели до масового зубожіння американців.

Ключові слова: державне управління, національна безпека, зайнятість, механізми державного управління, історія державного управління.

Постановка проблеми. В умовах сьогодення інтерес фахівців, учених у багатьох галузях науки до Великої депресії як історичного соціально-економічного феномену не тільки не зменшується, а навпаки, підвищується. Це пояснюється тим, що Велика депресія стала викликом національній безпеці США, що зумовив докорінне переформатування концепції національної безпеки країни. Сучасні реалії суспільного розвитку теж кидають серйозні виклики економічній і національній безпеці США, які вимагають від керівництва країни невідкладного та адекватного розв'язання їх. У цьому контексті актуалізується проведення наукового дослідження таких аспектів, як вивчення процесів сучасного ринку праці, які детермінують економічну кризу в США, порівняння подій історичної минувшини з реаліями сьогодення в країні, оцінка схожостей і відмінностей їх, а також імовірності повторення нині та в найближчому майбутньому.

Мета статті – на основі сучасного наукового вивчення проблематики Великої депресії США в контексті державного управління та практичної реалізації політики національної безпеки встановити аналогії та відмінності Великої депресії та сучасних реалій зайнятості та безробіття в США.

Виклад основного матеріалу. Реалії сьогодення характеризуються тотальним охопленням країн світу пандемією коронавірусної інфекції COVID-19, яка на тлі перманентних глобальних фінансово-економічних криз призводить до суттєвих потрясінь на ринку праці, зменшення рівня повної зайнятості та підвищення безробіття. В Енциклопедії з Великої депресії (Robert S. McElvaine, 2004, р. IX) відмічається, що кожного разу, коли рівень безробіття в США різко зростає, в американців з'являються панічні настрої та побоювання, що "важкі часи" Великої депресії можуть повернутися.

Дійсно, в сучасних умовах різко збільшився інтерес американців до подій 1920-х і 1930-х рр., зростає кількість запитів з боку ЗМІ до науковців, дослідників, які спеціалізуються на епосі Великої депресії, щодо оцінювання ними ймовірності настання нині подібної депресії.

Дональд Трамп, 45-й президент США, резонно відмітив у своєму екаунті соціальної мережі Твіттер (Twitter), що “Ті, хто відрікаються від своєї історії, приречені повторити її!” (Those that deny their history are doomed to repeat it!) (Donald J. Trump, 2020). Його висловлювання є небезпідставним, оскільки, за даними *CNBC*¹, тільки від початку 2020 р. державний борг США зріс на понад 1,5 трлн дол. США, а загальна його сума сягнула 24,5 трлн дол. США. Однією з причин цього є здійснювана державна політика протидії пандемії коронавірусної інфекції. Зокрема, за даними американського університету Джона Хопкінса (*bbc.com*, 2020), станом на 17 вересня 2020 р. майже кожен четвертий (23,6 %) заражений у світі цим захворюванням – американець. Кількість смертей у США від коронавірусної інфекції склала 196 185 осіб (21,5 % від загальної кількості у світі), або 60,0 осіб у розрахунку на 100 тис. осіб населення, а кількість заражених – 6 589 361 осіб. За цими показниками США переконливо “лідирє” у такому світовому антирейтингу.

Усе більше фактів та аргументів переконливо свідчать сьогодні, що пандемія коронавірусу призвела до найважчої в сучасній історії США з років Великої депресії економічної кризи та продовжує її загострювати. Сучасна практика показує, що економіка США без особливих ускладнень, потрясінь переносить світові фінансово-економічні кризи, швидко відновлюється та адаптується до нових реалій. Утім цього разу економіці США завдано “жорсткого удару”. Як повідомило Міністерство торгівлі США, у II кварталі 2020 р. показник валового внутрішнього продукту країни знизився на 32,9 %, що є найбільшим його спадом у післявоєнний період (порівняно з аналогічним періодом 2019 р.). Водночас безробіття в країні зросло до рекордного з 1930-х рр. рівня. За таких умов економісти прогнозують американській економіці подальше її “сповзання в коронавірусну прірву” та “тривале відновлення” (*vedomosti.ru*, 2020).

Сучасні економічні збитки від коронавірусної інфекції COVID-19 супроводжуються підвищеною диференціацією в доходах американців, які ще більше розшаровують і поляризують їх на суспільні верстви “заможних” і “зубожілих”. Зокрема, президент США Д. Трамп на своїй сторінці в Твіттері заявив, що “в США різко загострилася проблема надмірної різниці в доходах американців, яку необхідно змінити якнайшвидше”. Посилаючись на портал *Business Insider*, глава держави акцентує, що під час пандемії коронавірусу чиста вартість активів американських мільярдерів збільшилися на 0,5 трлн дол. США, тоді як майже 40 млн американців звернулися по допомогу з безробіття. Тільки за два місяці від початку пандемії статки 25 найбагатших американців зросли на 255 млрд дол. США. А відтак, президент США справедливо відмітив, що проблему надмірної диференціації в доходах американців необхідно невідкладно вирішувати (Donald J. Trump, 2020).

¹ *CNBC* (англ. Consumer News and Business Channel) – американська глобальна телемережа, світовий лідер новин бізнесу та міжнародних фінансових ринків зі штаб-квартирою в Нью-Джерсі. Новини компанії транслюються для понад 380 млн домогосподарств, які є її абонентами в різних країнах світу, а також доступні в мережі Інтернет.

Останні статистичні дані *Бюро статистики праці США* (the Bureau of Labor Statistics) свідчать, що офіційний рівень безробіття, який включає в себе зареєстрованих безробітних і тимчасово звільнених працівників, сягнув свого піку в США в квітні 2020 р. – 14,7 %, що є рекордним після Великої депресії. Слід відмітити, що в наступні місяці показники безробіття мали тенденцію до зменшення, а саме: у травні – 13,3 %; червні – 11,1; липні – 10,2; серпні – 8,4 % (The New York Times, 2020). Утім, на думку американських економістів і фахівців ринку праці, реальні відсотки безробітних у США в 2020 р. є вищими і можуть перевищувати 20 % у квітні та 11 % у серпні. Вони звертають увагу на те, що до пандемії коронавірусу найвищий післявоєнний рівень безробіття 10,8 % було зафіксовано в США в 1982 р., а також стверджують, що про стан депресії можна говорити тоді, коли рівень безробіття перевищує 20 % протягом тривалого періоду.

Про контраст, що вражає, у рівнях безробіття в США, їхніх динамічних змінах (у квітні 2020 р. порівняно з 2019 р.) свідчать показники *призначення допомоги з безробіття*, включаючи *допомогу з пандемічного безробіття* (далі – ДПБ).

Кількість заяв про призначення допомоги з ДПБ в США перевищила 30 млн, а станом на 20 червня 2020 р. приблизно 33 млн американців отримували допомогу з пандемічного безробіття, що в 5 разів більше порівняно з піком безробіття років Великої депресії. Протягом одного з тижнів пандемії кількість заяв на призначення ДПБ сягнула 2,3 млн, а виплат ДПБ – перевищила 1 млн.

Якщо проаналізувати динаміку виплат ДПБ з квітня до серпня 2020 р., то вони залишаються незмінно високими. Щотижня в центри зайнятості США надходить майже 1 млн нових заяв про призначення ДПБ у межах Федеральної програми “Допомога з пандемічного безробіття” (Pandemic Unemployment Assistance). Такі заяви подають здебільшого люди, які працюють на умовах неповного робочого часу.

Ще одним показником оцінки ринку праці є *співвідношення “зайнятість – населення”* (“employment – population” ratio) – показник, яким вимірюють частку зайнятих осіб у загальній чисельності населення. У квітні 2020 р. ця частка в США складала 51,3 %, що є найнижчим показником у країні починаючи з 1948 р., відколи було введено сучасну статистику ринку праці.

Розглянувши офіційні статистичні дані ринку праці, які викладено та проаналізовано вище, здається за доцільне більш ґрунтовно дослідити елементи схожості та відмінності криз теперішньої ситуації та Великої депресії в США. Насамперед акцент резонно зробити на рівнях безробіття, зайнятості, економічному розвитку та соціальних настроях у суспільстві. З цією метою проаналізуємо наукові погляди сучасних американських економістів, історіографів, оцінки експертів із відомих міжнародних організацій, інститутів тощо.

Багато сучасних американських економістів обстоюють точку зору, що про стан депресії можна говорити, лише якщо в грудні 2020 р. рівень безробіття складе 20 % (Iacurci G., 2020). Вони дотримуються думки, що схожість між рівнями безробіття на сьогодні та в період Великої депресії є певною мірою “віртуальною”, аргументуючи це тим, що тимчасово звільненими або частково безробітними є на сьогодні майже 80 % американців. Це означає, що приблизно 18 млн осіб з 23,1 млн безробітних американців офіційно при-

кріплені до роботодавця та сподіваються повернутися на роботу, тільки-но в регіонах (штатах) знімуть обмеження карантину та підприємства, організації знову почнуть працювати.

Дійсно, це суттєва відмінність між безробіттям сучасним і років Великої депресії: в останньому випадку робочі місця було безповоротно втрачено, а показники безробіття були високими протягом багатьох років. Варто також узяти до уваги те, що чисельність безробітних американців, з якої визначається рівень безробіття, відрізняється від чисельності осіб, які подають заяви на призначення допомоги з безробіття, оскільки не всі безробітні звертаються з такими заявами. Разом із тим рівень тимчасово звільнених працівників (78,3 %) відносно загальної чисельності безробітних у США є в цілому рекордно високим за період сучасної історії (повоєнний період): у червні 1975 р. було зафіксовано 24,4 %.

Американські економісти висловлюють сумнів, що рівень безробіття, навіть якщо й офіційно перевищить 20 %, коливатиметься в цій межі довго, як це було в роки Великої депресії. На їхню думку, сучасні фактори безробіття в США, які призвели до такого економічного становища, відрізняються від факторів безробіття епохи Великої депресії, оскільки є значною мірою самозаподіяними (self-inflicted), тобто регульованими з боку держави. Наприклад, із метою запобігання поширенню коронавірусної інфекції чиновниками федерального і регіонального рівнів управління було прийняте рішення щодо призупинення економічної діяльності в багатьох секторах національної економіки. Отже, тільки-но в штатах така діяльність, яка переважно стосується ведення бізнесу, відновиться, то зайнятість і макроекономічний стан можуть почати покращуватися.

Дж. Ф. Джонс, професор Сіракузького університету (США), у своїй науковій роботі (Jones J., 2008, р. 208–209) дійшов висновку, що “Велика депресія ніколи не поверталася” до США. На його думку, цей факт є беззаперечним, хоча його складно пояснити: існує ціла низка взаємопов’язаних причин, основними з яких є відповідна державна політика або навмисна бездіяльність уряду, які він слушно пов’язує постулатами Кейнсіанської економічної доктрини.

Гарвардський економіст Б. Фрідман зазначає, що федеральні програми соціальної політики щодо пом’якшення негативних наслідків впливу пандемії коронавірусної інфекції запобігають появі серед американців хаотичної хвилі споживацької паніки. Разом із тим виплати з безробіття створюють в отримувачів їх “відчуття безпечності навіть тоді, коли вони без роботи”. Утім навіть критично низький споживацький рівень не повинен, на його думку, викликати депресію. Запобігання її виникненню в США перешкоджають дійові фінансові інститути (банки), які спроможні кредитувати приватні підприємства, що, своєю чергою, дасть останнім змогу уникнути банкрутства, запобігти масовому звільненню працівників і зростанню рівня безробіття в країні.

Дійсно, як відомо з історії, відсутність кредитування в умовах кризи значною мірою посилює економічне потрясіння та призводить до цілої низки негативних наслідків. Практика також свідчить, що усунення банків від кредитування призводить, зрештою, до закриття власне самих банків. Наприклад, протягом 1930-х рр. під час Великої депресії п’ята частини національних банків США припинила своє існування.

Е. Раухвей, історик Каліфорнійського університету, який також присвятив багато років дослідженням Великої депресії, посилаючися на історичний досвід цієї кризи, вбачає багато аналогій і суперечностей у сучасних реаліях економічного розвитку США. Історіограф слушно зауважує, що, по-перше, як на початку Великої депресії 1930-х рр., так і нині уряди країни не визнавали кризу як реальну та серйозну загрозу для національної безпеки країни, а вжиті ними заходи були неадекватними масштабам і складності проблем, що існують. Дійсно, у червні 2020 р. намітилися позитивні зрушення в показниках зайнятості населення США: багато працівників, тимчасово звільнених у березні та квітні, у травні повернулися на роботу. Разом із тим кількість робочих місць зменшилася на 19,55 млн порівняно з лютим 2020 р., що негативно позначається на економіці країни. До того ж відновлення цих робочих місць відбулося частково за рахунок коштів в обсязі понад 500 млрд дол. США, виділених із Федерального фонду допомоги в межах Федеральної програми захисту зарплати. Ці асигнування було отримано суб'єктами малого бізнесу відповідно до умов, вимог вказаної Програми, якими передбачено збереження за працівниками зарплати та робочих місць.

По-друге, незважаючи на те, що в травні 2020 р. рівень зайнятості в США підвищився, звільнення працівників відбулися в підприємствах багатьох галузей, таких як транспортні та пасажирські перевезення, туристичний, ресторанний бізнес, громадське харчування, та в суміжних із ними галузях, які не віднесено до переліку тих, що потерпіли від пандемії. До таких великих американських підприємств, які попередили своїх працівників про наступне звільнення, слід віднести *Chevron*, *I.V.M.* та *Office Depot*. Імовірно, що це може призвести до порушення кон'юнктури економіки, пошкодження мільйонів економічних зв'язків, зокрема між робітниками та роботодавцями, компаніями та їхніми постачальниками, позичальниками та кредиторами тощо. Звісно, що все це в сукупності негативно впливає на розвиток національної економіки. Підтвердженням цього можуть слугувати розрахунки, зроблені в Бюджетному комітеті Конгресу США, згідно з якими втрати від призупинення економічної діяльності в країні складають 15,7 трлн дол. США (*Neil I., 2020*).

У період карантину в США спостерігається небачене зростання майнової нерівності. Найбільший ажіотаж в країні має місце саме на ринку житла, на якому американці вперше за понад 50 років зіштовхнулися з реальним катастрофічним зниженням вартості нерухомості та ризиком втрати свого іпотечного житла. Різке та обвальне падіння вартості житла змушує його власників відмовлятися від купівель автомобілів, електроніки, побутової техніки тощо. У звіті *Morgan Stanley* зазначається, що хоча в 2020 р. американці нагромадили рекордні 13,5 трлн дол. США, але витратити їх вони не збираються через невпевненість у завтрашньому дні. Такі споживацькі настрої містять у собі серйозну загрозу економіці США, основу розвитку якої становить внутрішній обіг товарів і послуг. Це може негативно позначитися на американській економіці, оскільки зниження купівельної спроможності споживачів призведе до зменшення доходів великих підприємств, виробничих компаній і фірм, які внаслідок нестачі коштів почнуть звільняти працівників. Зрозуміло, що звільнення працівників підвищить рівень безробіття в країні, збільшить навантаження на біржі праці та обсяги виплат допомоги з безробіття та інші соціальні видатки, що лягають тягарем на бюджети федеральний і штатів.

Як переконують результати, подібна ланцюгова реакція була однією з причин безробіття та кризи економіки США в роки Великої депресії.

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі.

Узагальнення результатів проведеного вище дослідження дає змогу сформулювати такі тези:

по-перше, сучасні реалії суспільного розвитку, які характеризуються поширенням пандемії коронавірусної інфекції COVID-19, кидають серйозні виклики, які містять у собі реальні загрози економічній та національній безпеці США, одним із проявів яких є безпрецедентне підвищення рівня безробіття до 14,7 % у квітні 2020 р. – найвищий рівень у післявоєнний період історії США (до того пік безробіття 25,6 % було зареєстровано в травні 1933 р.);

по-друге, у станах зайнятості та безробіття на ринку праці в США, які мали місце в роки Великої депресії та спостерігаються в умовах сьогодення, можна виявити певні аналогії;

по-третє, до відмінностей у теперішній економічній кризі та Великій депресії необхідно віднести державну політику, інші механізми управління державою, які було застосовано адміністраціями президента, урядами США (на початку Великої депресії уряд дотримувався політики невтручання держави в економіку (*laissez-faire*), що поглибила кризові явища в економіці та посилила загрозу національній безпеці США; пізніше в результаті протестних рухів уряд прийняв цілу низку законодавчих актів, які суттєво підвищили соціальну захищеність найманих працівників, зайнятість, умови праці та зарплату; у реаліях сьогодення уряд США з метою протидії негативним наслідкам коронавірусного захворювання вжив таких рішучих заходів, як запровадження різних програм кредитування малих підприємств, збільшення обсягів допомоги з безробіття і прямих виплат громадянам тощо).

Список використаних джерел

1. Encyclopedia of the Great Depression. In 2 Vol. / Ed. by Robert S. McElvaine. USA, New York : Macmillan Reference, 2004. 544 p.
2. Donald J. Trump. *Twitter.com*. 2020. June 21. URL: <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1271082251791499267>.
3. Статистика коронавіруса в мире. *Бу-бу-су*. 01.09.2020. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-51706538>.
4. Госдолг США достиг рекордной величины. *Газета.ru*. 23.04.2020. URL: https://www.gazeta.ru/business/news/2020/04/23/n_14331541.shtml.
5. США потратят \$2 трлн на борьбу с коронавирусом. *Газета.ru*. 25.04.2020. URL: https://www.gazeta.ru/politics/2020/03/25_a_13021189.shtml.
6. В США зафиксирован рекордный спад экономики. *Ведомости : электрон. период. изд.* 10.08.2020. URL: <https://www.vedomosti.ru/economics/news/2020/07/30/835643-ekonomika-ssha-ruhnula-na-rekordnie-329>.
7. Американский аналитик не исключил наступление сравнимого с Великой депрессией кризиса. *Газета.ru*. 25.06.2020. URL: https://www.gazeta.ru/business/news/2020/06/25/n_14589961.shtml.
8. Donald J. Trump. *Twitter.com*. 2020. Aug. 1. URL: <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1289646330361470977>.
9. Iacurci G. Unemployment is nearing Great Depression levels. Here's how the eras are similar – and different. *CNBC.com*. 2020. June 10. URL: <https://www.cnbc.com/2020/05/19/unemployment-today-vs-the-great-depression-how-do-the-eras-compare.html>.
10. Powell Says Rates Are Likely to Stay Low for Years. *The New York Times*. 2020. Sept. 15. URL: <https://www.nytimes.com/live/2020/09/04/business/stock-market-today-coronavirus#jobs-report-august-2020>.

11. Cohen P., Friedman G. Unemployment Claims Show Layoffs Continue to Batter Economy. *The New York Times*. 2020. Sept. 3. URL: <https://www.nytimes.com/2020/09/03/business/economy/unemployment-claims.html?searchResultPosition=1>.

12. Jones J. P. Keynes's Vision: Why the Great Depression did not return. USA, New York : the Routledge, 2008. 222 p.

13. Neil I. Don't Lose the Thread. The Economy Is Experiencing an Epic Collapse of Demand. *The New York Times*. 2020. June 7. URL: <https://www.nytimes.com/2020/06/06/upshot/coronavirus-economic-crisis.html?searchResultPosition=3>.

14. Duhigg Ch. Depression, You Say? Check Those Safety Nets. *New York Times*. 2008. March 23. URL: <https://www.nytimes.com/2008/03/23/weekinreview/23duhigg.html>.

15. Почему американцы начали впадать в депрессию. *Газета*. 12.09.2020. URL: https://www.gazeta.ru/lifestyle/style/2020/09/a_13248248.shtml.

Serohina N. O.,

*PhD in Law, Associate Professor, Associate Professor of Public Administration Department,
Ukrainian State Employment Service Training Institute, Kyiv
ORSID 0000-0002-4491-4723*

ANALOGIES AND DIFFERENCES BETWEEN THE GREAT DEPRESSION AND THE CURRENT REALITIES OF EMPLOYMENT AND UNEMPLOYMENT IN THE UNITED STATES

On the basis of the methodology of sovereign governance, a retrospective analysis of the US national security was carried out during the Great Depression, in order to look in the context of the security of the Institutional Stability on the back of the new geopolitical victories and overwhelms. Meta statistic - on the basis of the current scientific development of the problems of the Great Depression of the United States in the context of sovereign governance and the practical implementation of the policy of national security, to establish analogies and ideas in the history of the Great Depression and of the history of the United States.

With the help of the systematic method, a link has been established between the changes in the productivity of employment and the positive possibilities for the renewal of economic growth in the United States.

Seeing that the skin once, if the level of wretchedness in the United States is growing too young, in Americans there is a panic attitude and fighting, that the "important part" of the Great Depression can turn around.

The factor of the Great Depression, which nominated people, was established: the tendency of investing by companies and private persons in stocks, prices and collapse of the stock market of the American stock market has been widely expanded; the visibility of the mechanisms of social welfare. It stands to reason that the inheritance of the Great Depression in general was thrown by the serious wicks and became a real threat to the national security, the territorial integrity and sovereignty of the United States. To begin, an unprecedented level of unemployment and growth of uncommon occupation was brought about before the mass education of Americans.

Keywords: public administration, national security, employment, mechanisms of public administration, history of public administration.

References

1. Encyclopedia of the Great Depression. In 2 Vol. (2004). / Ed. by Robert S. McElvaine. USA, New York: Macmillan Reference.

2. Donald, J. Trump. (2020). *Twitter.com*. June 21. URL: <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1271082251791499267>.

3. Statistika koronavirusa v mire. (2020). *Bi-bi-si, 01 sent*. URL: <https://www.bbc.com/russian/news-51706538> [in Russian].

4. Gosdolg USA dostig rekordnoy velichiny. *Gazeta.ru*. (2020). *Gazeta.ru*. 23.04.2020. URL: https://www.gazeta.ru/business/news/2020/04/23/n_14331541.shtml [in Russian].

5. USA potratyat \$2 trln na borbu s koronavirusom. (2020). *Gazeta.ru*. 25.04.2020. URL: https://www.gazeta.ru/politics/2020/03/25_a_13021189.shtml [in Russian].

6. V USA zafiksirovan rekordnyiy spad ekonomiki. (2020). *Vedomosti: elektron. period. izd.* 10.08.2020. URL: <https://www.vedomosti.ru/economics/news/2020/07/30/835643-ekonomika-ssha-ruhnula-na-rekordnie-329> [in Russian].
7. Amerikanskiy analitik ne isklyuchil nastuplenie sravnimogo s Velikoy depressiey krizisa. (2020). *Gazeta.ru.* 25.06.2020. URL: https://www.gazeta.ru/business/news/2020/06/25/n_14589961.shtml [in Russian].
8. Donald, J. Trump. (2020). *Twitter.com.* Aug. 1. URL: <https://twitter.com/realDonaldTrump/status/1289646330361470977>.
9. Iacurci, G. (2020). Unemployment is nearing Great Depression levels. Here's how the eras are similar — and different. *CNBC.com.* June 10. URL: <https://www.cnbc.com/2020/05/19/unemployment-today-vs-the-great-depression-how-do-the-eras-compare.html>.
10. Powell Says Rates Are Likely to Stay Low for Years. (2020). *The New York Times.* Sept. 15. URL: <https://www.nytimes.com/live/2020/09/04/business/stock-market-today-coronavirus#jobs-report-august-2020>.
11. Cohen, P., Friedman, G. (2020). Unemployment Claims Show Layoffs Continue to Batter Economy. *The New York Times.* Sept. 3. URL: <https://www.nytimes.com/2020/09/03/business/economy/unemployment-claims.html?searchResultPosition=1>.
12. Jones, J.P. (2008). Keynes's Vision: Why the Great Depression did not return. USA, New York: the Routledge.
13. Neil, I. (2020). Don't Lose the Thread. The Economy Is Experiencing an Epic Collapse of Demand. *The New York Times.* June 7. URL: <https://www.nytimes.com/2020/06/06/upshot/coronavirus-economic-crisis.html?searchResultPosition=3>.
14. Duhigg, Ch. (2008). Depression, You Say? Check Those Safety Nets. *New York Times.* March 23. URL: <https://www.nytimes.com/2008/03/23/weekinreview/23duhigg.html>.
15. Pochemu amerikantsy nachali vpadat v depressiyu. (2020). *Gazeta.ru.* 12.09.2020. URL: https://www.gazeta.ru/lifestyle/style/2020/09/a_13248248.shtml.

Надійшла до редакції 15.02.2021 р.